

לע"ז ולאורו של
מורנו הרב אלישע
וישליצקי זצ"ל

לדמותו של אליהו

הרבנית גילה שרים

מלכים א יב לב-לג: "ויעש ירבעם חג בחודש השמיני... כחג אשר ביהודה ויעל על המזבח כן עשה בבית אל לזבח לעגלים אשר עשה והעמיד בבית אל את כהני הבמות אשר עשה. ויעל על המזבח אשר עשה... אשר בדא מלבו ויעש חג לבני ישראל ויעל על המזבח להקטיר". שם, יג לג: ... וישב ויעש מקצות העם כהני במות החפץ ימלא את ידו ויהי כהני במות".

מלכים א, טז ל-לד: ויעש אחאב בן עמרי הרע בעיני ה' מכל אשר לפניו: ויהי הנקל לכתו בחטאות ירבעם בן נבט ויקח אשה את איזבל בת אתבעל מלך צידונים וילך ויעבוד את הבעל וישתחו לו: ויקם מזבח לבעל בית הבעל אשר בנה בשומרון: ויעש אחאב האשרה ויוסף אחאב לעשות להכעיס את ה' אלוקי ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו לפניו: בימיו בנה חיאל בית האלי את יריחו. באבירם בכורו יסדה ובשגיב צעירו הציב דלתיה כדבר ה' אשר דבר ביד יהושוע בן נון:

פרקי יח פס' יג: שם כא, כה: "רק לא היה כאחאב אשר התמכר לעשות הרע בעיני ה' אשר הסתה אותו איזבל אשתו ויתעב מאוד ללכת אחרי הגילולים ככל אשר עשו האמורי" ...

כוזרי ד, יד: ודע שהיה הבדל גדול בין ירבעם לאחאב, שסיעת ירבעם כל מעשיהם היו לה' ונביאיהם היו נביאי ה' כמו פסל מיכה ועובדי הבמות אבל עשו כן ע"י עבירה שחייבתם מיתה כמו שאוכל חזיר ונזהר בשחיטה ומן הדם. אבל אחאב היה עובד הבעל ולכן לא הסיר יהוא את עגליו של ירבעם כשהשמיד את בית אחאב ואת הבעל מישראל.

מלבי"ם טז לד: עד עתה הגם שעבדו העגלים לא פקרו עדיין בכל שרשי האמונה והיו יראים מפני השבועה והאלה של יהושוע ועתה שראו שאחאב עושה כל התועבות ואין ה' מענישו, כפרו בהשגחה ובנבואה ולא חשו על קללת יהושוע ולכן בנה את יריחו. מסכת מגילה יא. שלושה מלכו בכיפה, אחאב בן עמרי ונבוכדנצר ואחשורוש. אחאב דכתיב: "אם יש גוי וממלכה אשר לא שלח אדוני שם לבקשך ואמרו אין והשביע את הממלכה ואת הגוי כי לא ימצאכה" ואי לאו דמלך מי מצי משבע להו?

מלכים א, טז: "ויאמר אליהו התשבי מתושבי גלעד אל אחאב, חיה ה' אלוקי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי".

רש"י: למה סמכו כאן? אלא שהלכו אליהו ואחאב לנחם את חיאל באבלו. אמר אחאב לאליהו: אפשר שקללת התלמיד נתקיימה וקללת משה רבנו לא נתקיימה שכתוב: "... וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וחרה אף ה' בכם ועצר את השמיים והרי כל ישראל עובדין ע"ז ואין שמים נעצרים, מיד ויאמר אליהם...

מסכת סנהדרין קב: אמר רב נחמן אחאב שקול היה... וותרן בממונו היה ומתוך שהיה מהנה תלמידי חכמים מנכסיו כיפרו לו מחצה רש"י: מחצה עוונות ומחצה זכויות... מפני מה זכה אחאב למלכות? מפני שכיבד את התורה שניתנה בכ"ב אותיות.

דברים רבה, ה, י: דאמר רבי שמואל בר נחמן: דורו של אחאב עובדי עבודת כוכבים היו והיו יוצאין למלחמה ונוצחין ולמה כן? שלא היה בהן דילטורין.

ירושלמי פאה א: לא היה בהם בני לשון הרע שהרי אליהו מכריז בהר הכרמל "אני נותרתי לבדי נביא לה" וכל העם יודעים ולא מוסרים להמלך.

לע"נ ולאורו של
מורנו הרב אלישע
וישליצקי זצ"ל

מלכים א, כ"ו - רש"י: "...והיה כל מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו"

והלא כל הראשונים דברי חמדה הם אלא מהו מחמד עיניך, חמדה מתוך חמדה, וזה ספר תורה שנאמר בו 'הנחמדים מזהב ומפז רב' אמר אחאב בליבו: דבר גדול זה מבקש, אין זה שלי לבדי, של זקני ישראל היא. לפיכך: ויקרא לכל זקני הארץ (מדרש תנחומא שמות כט) אף על פי שהיו עובדי עבודה זרה, היו מכבדין את התורה.

...וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וחרה אף ה' בכם ועצר את השמיים והרי כל ישראל עובדין ע"ז ואין שמים נעצרים, מיד ויאמר אליהם...

פס"ר מד"י: אומרים על הושע ועל אליהו אכזרים היו. חס ושלום לא היו אכזרים. אמר אליהו מוטב יהיו שלוש שנים ברעב ולא יפלו לבאר שחת.

שמו"ר מ"ד: אליהו ירושלמי היה ומיושבי לשכת הגזית ומכרך של יהודה היה ובשני שבטים היה חלקו.

אורות הקודש ג, העלאת עולם העשייה יד:

אליהו, מפני שהוא כולל את כל הקדושה של עולם העשייה, הרי הוא סופג ברוחו את כל הנטיות הנדרשות לשכלולו של עולם זה, עד כדי הכשרתו אל ההרמוניה השלמה, אל העולמות שלמעלה. כשם שבתחילה לפני התבסמותו הכיר יותר מכל, את עומק הכיעור והזיהום שעולם שפל זה שקוע בתוכו, ומפני כך קנא באש שלהבת לבער את רוח הטומאה והמחזיקים בו, כן יכיר אחרי ביסומו את כל ניצוץ קודש שבעולם זה, להעלותו ברוח שלום וישיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

שמונה קבצים ו, קו: אליהו יושב בכל מוצאי שבת קודש תחת עץ החיים וכותב זכויותיהם של ישראל. על כן ראוי לכל מי שיש שייכות של תשוקה לרזי תורה, שהיא מדת גלוי אליהו, באיזה דרגא, אפילו אם היא רק בדרך דמיון, או הרגשה, או השגת השכל האנושי, וקל וחומר אם עלה בחסד עליון למדרגות יותר גבוהות, שבכל מוצאי שבת קודש יעשה גם הוא כמעשיו של אליהו, ויעסוק בזכויותיהם של ישראל. ויכיר בהכרה שכלית ובהשגה בהירה וברורה את קדושת ישראל, ויקרת מעלתו, וידבק עצמו בכללות עם קדוש, עם ד', וסגולת נחלתו, שאין קץ ותכלית להופעת אור קדשו של כל יחיד ויחיד שבהם, שגם הריקנים שבישראל כל העולם משותת עליהם. ויש להתרעד ביראה קדושה, מקדושת הנשמה האלהית העליונה של כל נפש מישראל...

אורות, ישראל ותחיתו כז: ...ומזבח ה' ההרוס ייבנה עוד פעם ע"י שנים עשר אבנים 'כשנים עשר שבטי בני יעקב אשר היה דבר ה' אליו לאמור ישראל יהיה שמך (מלכים א, יח, לא), על ידי אליהו מלאך הברית אשר מאז נקרא ע"י קנאתו ה' הוא האלוקים'. הולך ועובד הוא את עבודת השלום להשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

שיחות הרצ"ה במדבר פרשת פנחס: כמו בדורות קודמים, כן עכשיו, דרך כל המאבקים הולכת ומופיעה התחדשות הברית. "השיבנו ה' אליך" מתגלה מתוך שיבתנו לארץ ישראל.

הרב צבי טאו פירוש להגדה של פסח:

אין אנו יכולים לתאר עד כמה סלדה נפשו של אליהו מטומאתה של עבודת האלילים השפלה, אם כן מדוע פעל במלכות ישראל וכיצד החזיק מעמד ברקבון שהיה שם?

אליהו הצליח מפני שאמונתו באומה ובסגולתה גברו על כל הקושי והחרפה הכרוכים בשליחותו. על אף הסיבוכים של מלכות ישראל הוא האמין בכל ליבו, כי מתחת לכל זוהמת התרבות מסתתרת נפש טהורה, קדושת נשמתם של ישראל...היה מוכן לעמוד בסבל נוראי לפעול בתוך תוכה של תרבות מלאה ע"ז... כדי לרפא את חולי האומה הוא מוותר על כבודו ועל העונג הרוחני שלו...אליהו הולך בדרך הקשה, לפעול בתוך החושך לעורר את הטוב ועם זאת למחות על הרע. מתוך אמונה גדולה בנשמותיהם של ישראל הוא מאיר את האפילה קמעא קמעא... הגאולה מתקדמת קמעא קמעא ושלביה השונים הולכים ומביאים לאחרית העליונה של הופעת הנשמה הפנימית. בפעולה זו נוטלים אנו חלק במעשה ידיו. נקראים אנו ללכת בדרכו של אליהו, לעבוד עבודת ישיבתו של משיח "דידעי להפוך מרירו למתיקו". (הקדמת הזהר)

לע"נ ולאורו של
מורנו הרב אלישע
וישליצקי זצ"ל

אֱלֹהֵי הַנְּבִיא פִּיּוֹט לְמוֹצָאֵי שַׁבַּת.
אֱלֹהֵי הַנְּבִיא אֱלֹהֵי הַתְּשֻׁבִי אֱלֹהֵי הַגְּלֵעָדִי
בְּמַהְרָה יָבֵא אֱלֵינוּ עִם מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד
אִישׁ אֲשֶׁר קָנָא לְשֵׁם הָאֵל
אִישׁ בְּשֶׁר שְׁלוֹם עַל יַד יְקוּתִיאֵל
אִישׁ גָּשׁ וַיְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אִישׁ דּוֹרוֹת שְׁנַיִם עָשָׂר רְאוּ עֵינָיו
אִישׁ הַנִּקְרָא בְּעַל שַׁעַר בְּסַמְנֵיו
אִישׁ וְאָזוֹר עוֹר אָזוֹר בְּמַתְנֵיו
אִישׁ זַעַף עַל עוֹבְדֵי חַמְנִים
אִישׁ חָשׁ וְנִשְׁבַּע מֵהֵיּוֹת גְּשָׁמֵי מְעוֹנִים
אִישׁ טַל וּמָטָר עָצַר שְׁלֹשׁ שָׁנִים
אִישׁ יָצָא לְמַצָּא לְנַפְשׁוֹ נַחַת
אִישׁ כָּלְכָלוּהוּ הָעוֹרְבִים וְלֹא מֵת לִשְׁחַת
אִישׁ לְמַעַנּוֹ נִתְבָּרְכוּ כֹּד וְצַפְחַת
אִישׁ מוֹסְרֵיו הִקְשִׁיבוּ כְּמֵהִים
אִישׁ נִעְנָה בְּאֵשׁ מְשָׁמֵי גְבוּהִים
אִישׁ סָחוּ אַחֲרָיו ה' הוּא הָאֱלֹהִים
אִישׁ עֲתִיד לְהִשְׁתַּלַּח מְשָׁמֵי עֲרָבוֹת
אִישׁ פְּקִיד עַל כָּל בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת
אִישׁ צִיר נֶאֱמָן לְהִשִּׁיב לֵב בְּנִים עַל אָבוֹת
אִישׁ קָרָא קָנָא קָנָא תִּי לֵה' בְּתַפְאָרָה
אִישׁ רָכַב עַל סוּסֵי אֵשׁ בְּסַעְרָה
אִישׁ שְׁלֹא טַעַם טַעַם מִיָּתָה וְקִבּוּרָה
אִישׁ תְּשֻׁבִי עַל שְׁמוֹ נִקְרָא תְּצַלִּיחֵנוּ עַל יָדוֹ בְּתוֹרָה
תְּשֻׁמֵּעֵנוּ מִפִּיו בְּשׁוֹרָה טוֹבָה בְּמַהְרָה
בְּמַהְרָה תּוֹצִיאֵנוּ מֵאֶפְלָה לְאוּרָה
אִישׁ תְּשֻׁבִי תְּצַלֵּנוּ מִפִּי אֲרִיוֹת
יְבַשְׁרֵנוּ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת
יִשְׁמַחֵנוּ בְּנִים עַל אָבוֹת בְּמוֹצָאֵי שַׁבְּתוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂרָאָה פָּנָיו בְּחִלּוֹם
אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁנָּתַן לוֹ שְׁלוֹם וְהַחֲזִיר לוֹ שְׁלוֹם
ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם
כְּכַתוּב הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא
לְפָנַי בֵּא יוֹם ה' הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא
וְהִשִּׁיב לֵב אָבוֹת עַל בְּנִים וְלֵב בְּנִים עַל אָבוֹתָם